

hævde, at saa vil den størst mulige Udførelse af Arbejde afgjort være ønskelig og efter min Overbevisning formindske Arbejdsløsheden. Men saaledes er det ikke i dette Øjeblik. Der er ingen synderlig Mulighed for Eksport af Industriprodukter, det er i hvert Fald min Mening. Skulde disse Forhold forandre sig, f. Eks. ved en Overenskomst med Rusland — et Forhold, som den højtærede Statsminister omtalte i sin Tale — vil Forholdene komme til at ligge anderledes. Man hævder fra visse Dele indenfor Venstre, at jo flere Timer man arbejder, desto bedre vil man kunne leve. Det er naturligvis til en vis Grad rigtigt, det kan der ikke være Tvivl om. Tager man hele Verden som et enkelt Samfund, og opløser man Samfundet i de enkelte Individier, i de enkelte Familieforsørgere, er det jo klart, at saa vil man kunne sige, at hver Familieforsørgeres Arbejde bestemmer hans Levestandard, idet man saa rent teoretisk maa gaa ud fra, at enhver faar det, der kan tilkomme den vedkommende. Om det nu just bliver helt let at fordele det paa den Maade, skal jeg lade staa hen, det har i denne Forbindelse ingen synderlig Interesse. Det, der har Interesse, er Spørgsmaalet om, hvorvidt Forholdene nu sammenlignet med Forholdene for 30—40—50 Aar tilbage er ens i Retning af, at man maa sige, at til at leve saadan og saadan kræves der en Arbejdstid af samme Længde som tidligere. Og her maa jeg hævde: Nej, i den Henseende er Forholdene nu uhyre forskellige fra den Gang; det er de i Kraft af Teknikken, og hvis ikke Teknikken havde den Opgave at være den store Kulturbærer i Retning af at gøre Leveforholdene behageligere, sundere og mere tiltalende, saa ved jeg snart sagt ikke, hvad vi skulde med Teknikken. Jeg synes altsaa, at den højtærede Finansminister, som efter min Mening i øvrigt paa saa mange Omraader ser forkert paa Tingene, fuldkommen overser den uhyre Betydning, som dette Led har i hele Samfundsmaskineriet. (Afbrydelse af *Finansministeren*). Jeg mener den højtærede Landbrugsminister, jeg maa sætte et stort Skel mellem de to ærede Ministre, og det glæder mig, at den højtærede Statsminister meget nødt vil forveksles med Landbrugs-

ministeren. Det synes mig altsaa, at den højtærede Landbrugsminister slet ikke tager dette Forhold i Betragtning. Jeg er ikke nogen afgjort Tilhænger af 8 Timers Arbejdsdagen, jeg er heller ikke paa nogen Maade en afgjort Modstander af den; jeg maa hævde, at i mange Virksomheder er der god Grund til at lade 8 Timers Arbejde være nok, og jeg maa give min Tilslutning til, hvad der er sagt fra visse Socialdemokraters Side, at Arbejde ude i den frie Natur om Sommeren i 8—9—10 Timer og om Vinteren i ikke saa uhyre mange Timer — og det er jo ikke sjældent Tilfældet om Vinteren paa Landet — paa ingen Maade behøver at være strengere end 8 Timers Arbejde hver Dag i en By. Det vilde forekomme mig naturligt at tage ogsaa dette Forhold ud af den doktrinære Diskussion og føre det hen, hvor det hører hjemme, altsaa til de enkelte Arbejdsmarker. Jeg tror altsaa, at det ved Maskinens Hjælp saare vel er muligt meget ofte i en 8 Timers Arbejdsdag at præstere saa stort et Arbejde, som er nødvendigt for at holde en nogenlunde god Levestandard. Nu vil imidlertid de Herrer fra den Side hævde, at vi skal ned med Arbejdslønnen og op med Arbejdstiden, og naar disse to Ting kombineres, skal man se, at saa gaar det nok. Heroverfor vil jeg sige, hvad jeg for den Sags Skyld har sagt, ikke i min første Tale dette Lovforslag vedrørende, men paa et tidligere Tidspunkt: Kan man dog ikke fra den Side forstaa, at saa unormalt som Forholdet ligger i Øjeblikket, er det fuldkommen umuligt at opretholde det Forhold, at en Industriarbejder, som arbejder i en Virksomhed, der er udsat for tysk Konkurrence, som Følge deraf maaske ikke kan faa en højere Arbejds løn end 25 Ø. i Timen, samtidig med at man i visse Erhvervsgræne, som ikke er udsat for denne Konkurrence, betaler en Arbejds løn paa 1½—2 Kr. i Timen? Jeg forstaaer ikke, at man fra den Side ikke kan begribe, at det i Krisetider som disse er fuldkommen nødvendigt at skabe Mulighed for, at disse Forhold uden altfor store Rystelser kan falde saa nogenlunde i Leje. Dette synes mig at være et afgjort Hovedargument for, at Samfundet maa gribe ind. Hvis man lader dem, som skal nøjes med 25 Ø. i Timen, skøtte sig selv overfor dem, som kan tjene